

Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysaluepäätöksenteko

Yhteistoimintasopimuksen ja järjestämissuunnitelman pääkohdat

3.10.2023, Mikko Kesä

1. Yhteistoimintasopimuksen pääkohdat 1/3

- Yhteistoimintasopimuksen tarkoituksena on sopia **julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä 1.1.2025 lähtien**
 - Järjestämisestä tulee sopia lakisääteisenä yhteistoimintana.
- Sopijakunnat muodostavat yhteisen **Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalue**.
- Kittilä toimisi vastuukuntana ja perustaisi vastuukuntana kuntien yhteisen toimielimen, kunnanhallituksen alaisen **Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysaluejaoston**
- Jaostossa olisi **edustajat jokaisesta kunnasta**. Toimielimessä olisi 8 jäsentä. Paikkajako/ äänivalta tulisi kuntien koon suhteen siten, että kenelläkään kunnalla ei olisi yksipuolista määrävää asemaa: Kittilä 3, Kolari 2, Enontekiö, Muonio, Pello kukin 1 (8), PJ Kittilä, VPJ kiertävä (2 vuoden välein), äänten mennessä tasan pj ääni ratkaisee.
- **Hallinnon järjestäminen** Kittilän hallintosäännön perusteella (ml. Esittelijä). Hallintosäännön muutoksista tämän sopimuksen tehtävien osalta, kuullaan muita sopijakuntia.
- Lisäksi perustetaan **ohjausryhmä** parantamaan kuntien viranhaltijoiden koordinoitua ja myötävaikuttamaan toimielimen tehtäviin.
- **Yhteistoiminta** työllisyysalueen kuntien välillä:
 - Kuntalain 8 §:n estämättä viranomaistoimivaltaa voidaan siirtää erillisellä sopimuksella (”kuntapalvelusopimus”) vastuukunnalta muille sopijakunnille. Sopimuksen tekeminen on kullekin kunnalle vapaaehtoinen ja toimiten tekisi tästä erilliset päätökset. Sopimuksissa tulee määritellä tehtävät, vastuut sekä kustannusten veloittamisen periaatteet.
 - Yhteistoimintasopimuksessa on myös kirjaus: ”Sopijakunnat ovat tietoisia, että liikkeenluovutuksen yhteydessä valtiolta siirtyvää henkilöstöä voidaan edelleen siirtää muiden sopijakuntien palvelukseen vastuukunnan sijaan. Järjestely olisi kunnille vapaaehtoinen” => järjestelyn tulee huomioida valtion muutosneuvottelu- ja liikkeenluovutusprosessi ja perustua jo tehtyyn kuntapalvelusopimukseen.

1. Yhteistoimintasopimuksen pääkohdat 2/3

- Toimielimen **tehtävänä** on toimia työvoimaviranomaisena ja vastata siitä, että lain mukaisia työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyviä velvoitteita noudatetaan. Mikäli työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määritetyt työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät tehtävät lainsäädännössä muuttuvat, vastaa jaosto säädetyistä tehtävistä uusien säännösten mukaisesti. Tehtävät tarkemmin:
 - **Hyväksyy** vuosittain **suunnitelman yhteisen työllisyysalueen työllisyyspalveluiden järjestämisestä**.
 - **Valmistelee ja hyväksyy** yhteisen työllisyysalueen talousarvion ja tilinpäätöksen **esitettäväksi** vastuukunnan talousarvion laadinta- ja hyväksymisprosessien mukaisesti.
 - **Päättää** laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) 13 § 2 momentissa tarkoitetusta viranomaiselle kuuluvan **toimivallan käyttämisestä sopijakunnissa** Kuntalain 54 § mukaisesti.
 - Hyväksyy muut merkittävät tehtäviinsä liittyvät **yhteistoiminta- ja hankintasopimukset** ja kehittää yhteistyötä palveluiden järjestämisessä, tuottamisessa ja organisoinnissa muiden kuntien, viranomaisten, koulutuksenjärjestäjien sekä yhteisöjen kanssa.
 - Ohjaa ja kehittää toimintaa järjestämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.
 - Valvoo, että toimintaa johdetaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti.
 - Voi antaa toimivaltaansa kuuluvista asioista lausuntoja.
 - Seuraa vuosittain sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumista.
 - Ratkaisee muut hallintosäännössä sille määrätyt asiat.
 - Lisäksi jaosto seuraa ja arvioi toimintaa ja sen vaikuttavuutta yhteistyössä *ohjausryhmän* kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

1. Yhteistoimintasopimuksen pääkohdat 2/3

- **Talouden järjestämisestä ja kustannusjaosta**
 - Talousarviovalmistelu Kuntalain mukaan vastuukunnan vastuulla, tästä lausuntomenettely kuntiin ja toimielimen valmistelutehtävä.
 - Kittilä perustaa erillisen kustannuspaikan, joka vastaa yhteisesti tuotetuista työllisyyspalveluista. Kaikki palveluiden välittömät ja välilliset järjestämisestä, tuottamisesta ja organisoinnista aiheutuvat esimerkiksi henkilöstökustannukset, maksetut avustukset, palveluhankinnat sekä hallintokulut kohdennetaan tälle kustannuspaikalle.
 - Sopijakuntien tuottaessa palveluita tai tarjotessaan toimitiloja tai muita tämän sopimuksen piirissä olevien palveluita ja tuottamiseen liittyviä palveluita tai viranomastehtäviä, laskutetaan nämä sopimukseen perustuen vastuukunnalta ja kohdistetaan yhteisen kustannuspaikan kustannuksiksi.
 - Yhteiset kustannukset kohdistetaan yhteiselle kustannuspaikalla ja jaetaan 50 % työkäisten ja 50 % laajan työttömyyden perusteella työllisyysalueen kuntien keskinäisessä suhteessa.
 - Laskutus kuukausittain talousarvion perusteella. Tasauslasku (+/-) tilinpäätöksen yhteydessä (Ei yli- ja alijäämiä)
- **Henkilöstö.** Vastuukunta sekä (kuntapalvelusopimukseen perustuen) muut sopijakunnat perustavat työllisyysalueen virat ja toteaa toimet. Työllisyysalueen henkilöstömitoititus ja osaamistarpeet sekä rekrytoinnit perustuvat erilliseen henkilöstöä käsittelevään suunnitteluun. Vastuukunta vastaa henkilöstön rekrytoinnista. Mikäli henkilöstöä rekrytoidaan muun sopijakunnan toimesta, vastuukunta koordinoi rekrytointeja. Työllisyysalueen tehtävissä työskentelevää vastuukunnan sekä kuntapalvelusopimuksen perusteella muun sopijakunnan palveluksessa olevaa henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesta palkkauksen, perehdytyksen, koulutusmahdollisuuksien ja muiden henkilöstöetujen suhteen.
- Valmistelu jatkuu vuoden 2025 alkuun asti vastuukuntavetoisesti perustettavan ohjausryhmän koordinoimana. Keskeisistä asioista, kuten hallintosääntöjen muutoksista ja ensimmäisestä talousarviosta pyydetään kunnilta lausunnot. Valmisteluun liittyvät kustannukset koottaisiin yhteiselle kustannuspaikalle samalla jakosuhteella, jolla jatkossakin kustannukset jaetaan. Valmisteluun on myös tulossa valtion rahoitusta.

Tunturi-Lapin työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelma

- Hyväksyttävä kuntien päätöksentekuelimissä, osana muuta pakettia (sopimus)
- Toimitettava valtioneuvostolle
- **Merkitys korostuu poikkeuslupaa haattaessa**

Työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelma Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueella

Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio ja Pello
29.9.2023

Sisällys

1. Työllisyyden tilannekuva Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueella	1
2. Työllisyysalueen palveluiden järjestäminen	7
3. Taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen	9
4. Palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut..	13
5. Toimipisteiden määrä ja sijoittuminen	19
6. Yhteistyötahot ja -muodot	20
7. Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen	22
8. Varautuminen rakennemuutostilanteisiin	24

Tavoitteet ja toimintaperiaatteet

Päätavoitteita ovat:

- *Vahvat kuntakohtaiset lähipalvelut*
- *Yhteistyö ja yhteensovittaminen (kuntien muut elinvoimapaalvelut ja hyvinvointialue)*
- *Työnantajapalveluihin panostaminen*

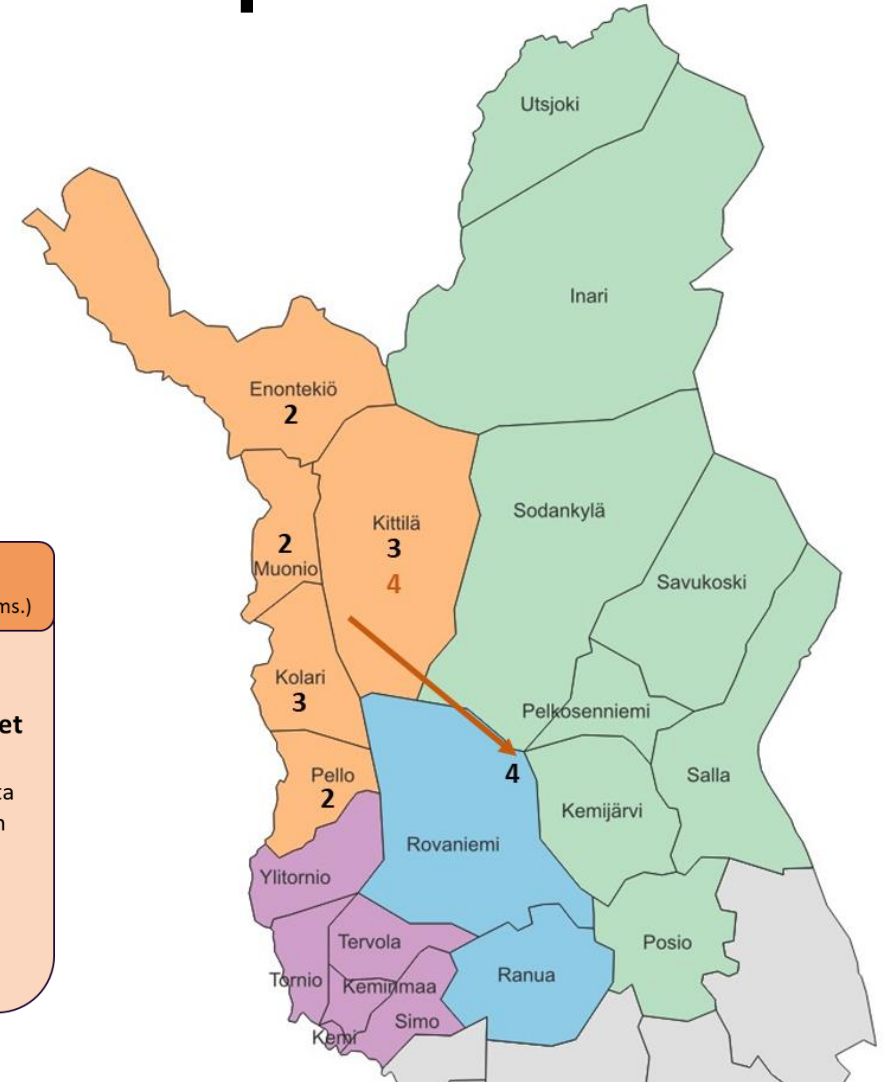
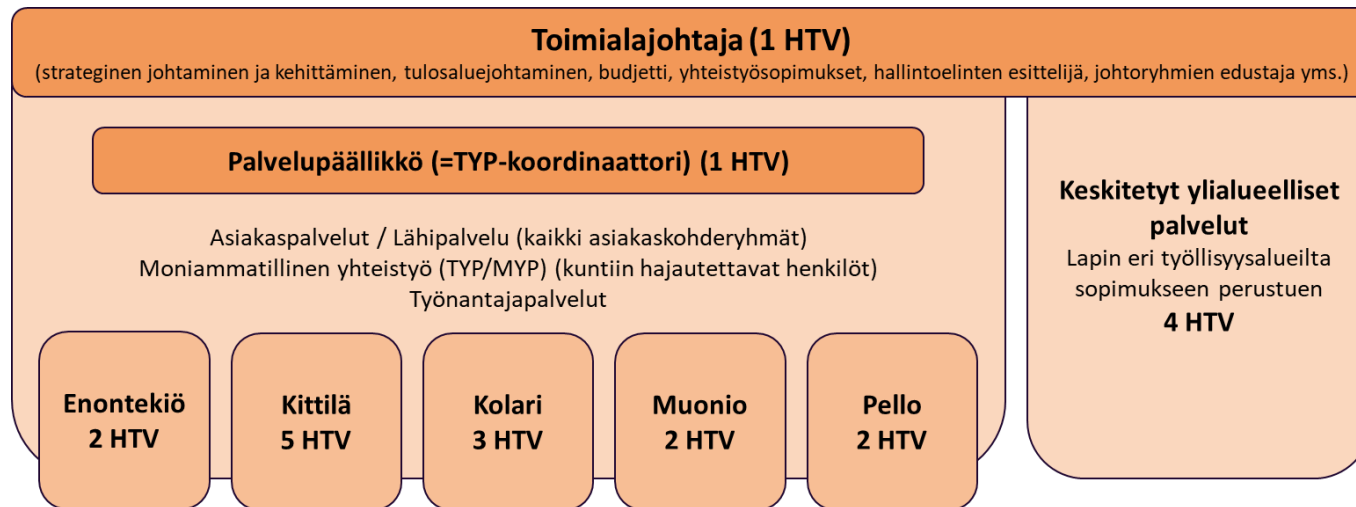
Yhteisen työllisyysalueen toimintaperiaatteita:

- *Laadukkaat, yhdenvertaiset ja tarvelähtöiset lähipalvelut*
- *Jokainen asiakas tulee kohdatuksi kohtuullisessa ajassa ja tarvelähtöisesti*

Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueella on tarkoitus harjoittaa ketterää kokeilevaa ja innovoivaa työskentelykulttuuria, jossa huomioidaan alueen erityispiirteet. Viiden kunnan työllisyysalueena toimintamallista kyetään rakentamaan asiantunteva, yhteistyöhön rakentuva kokonaisuus, jossa kyetään ketterällä päätöksenteolla ja joustavuudessa nopeasti vaikuttamaan työllisyysalueen työllisyydenhoidon haasteisiin.

Henkilöstö, organisoituminen ja toimipisteet

- Henkilöstöä 16 työllisyysalueella + 4 htv keskitettynä muilta työllisyysalueilta
 - Henkilöstö sijoittuu eri kuntiin (henkilöstö tekisi kokonaisuudessaan sekä kuntakohtaisia että yhteisiä tehtäviä)
- Valtiolta siirtyvää henkilöstöä on tämän hetken arvion mukaan 12, vaatii siis neuvotteluja, että alue saisi laskennallista osuuttaan enemmän henkilöstöä. Myös lisärekrytoinnit mahdollisia.
- Panostetaan mahdollisimman tehokkaasti asiakaspalveluun.

Työllisyysalueen budjettiarvio

- Henkilöstö – ja palvelusuunnitelma pohjautuu tällä hetkellä kustannusarvioon **n. 2.700.000 miljoonaa euroa**.
 - Tämä summa ylittäisi kuntien saaman laskennallisen valtionosuuslisäyksen yhteen lasketusti noin 28 %
 - Budjetti on laskettu mahdollisimman kustannustehokkaaksi siten, että poikkeusluvan ehdot täyttyisivät.
 - Perustuu erityisesti keskitettäviin palveluihin.

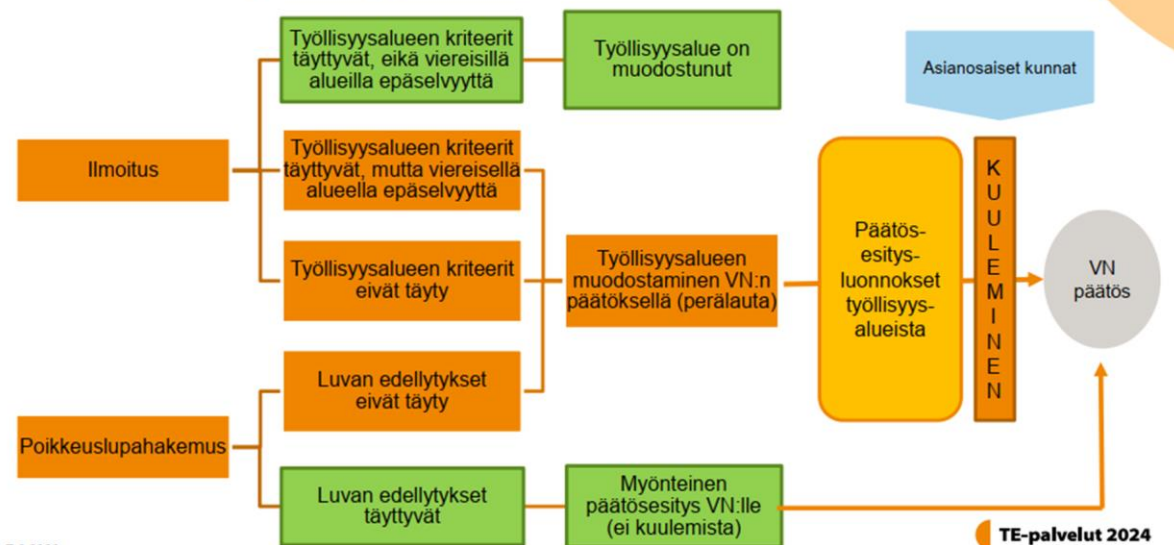
Kuntien työllisyyteen käyttämät nettokustannukset eivät kuitenkaan välttämättä kohoaisi. Jokainen kunta käyttää tälläkin hetkellä määrärahojaan työllisyyteen. Nyt niitä kohdennettaisiin tehokkaammin TE-palveluihin. Tästä on saatavissa myös aitoa lisäarvoa, kun toimivalta lisääntyy.

Työllisyysalueen budjettiarvio yhteensä	2.700.000 euroa
Henkilöstö ja toimintamenot (ml. toimipisteet ja laitteet)	noin 45 % kustannuksista
Tuet ja avustukset	noin 30 % kustannuksista
Ostopalveluina järjestettävät työvoimakoulutukset ja valmennuspalvelut sekä asiantuntija-arvioinnit	noin 20 % kustannuksista
Muut kustannukset (yleiskustannukset, viestintä, kehittäminen)	noin 5 % kustannuksista

Aikataulu

- Valtuustoissa päätettävänä vko 43 (lokakuun toiseksi viimeinen viikko)
- Asiakirjat työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2024
 - hyväksytty sopimus
 - järjestämissuunnitelma
 - ilmoituksen poikkeusluvan hakemisesta
 - Ilmoitus valtion tilojen vastaanottamisesta työ- ja elinkeinoministeriöön
- Valtioneuvoston päätökset arviolta 2/2024 asetuksella/ voimaantulolain tarkennukset

Ratkaisut työllisyysalueista

Kiitos!

Lisätietoa

Mikko Kesä,

mikko@mikkokesa.fi

+358 400 203494

www.mikkokesa.fi